Dr. Josip KOVAČEVIĆ

Vrištine Ličkog polja

Lička vrištine, kao i ostale vrištine u našoj zemlji, nastale su na mjestu bivših šuma. Čovjek je stalnom sječom, pašom i palenjem potiskivao šume. Znatan dio ovakvih površina se zatim stoljećima eksploatiralo kao pašnjake. Sa jedne strane eksploatacija ovakvih površina kao pašnjaka, a s druge strane ispiranje hranjiva, a naročito baze u uslovima humidne i perhumidne klime, osiromašilo je tlo do te mjere, da je ono postalo pogodno stanište za biljne zajednice kao što su vrištine. Na sličan način nastale su vrištine u zapadnoj i sjevernoj Evropi, i u ostalim dijelovima svijeta.

Naša ispitivanja ličkih vriština donosimo tabelarno.

Procjenjivanje prirodnog travnjaka vrištine vršeno je pomoću fitocenološke metode Braun-Blanquet. U tabeli prva označuje **pokrovnost** (projekcije biljne vrste na horizontalnu plohu-, a druga **združenost.**

Pokrovnost:

5 =	biljna vrsta pokriva	75—100%
4 =	„ „ „	50— 75%
3 =	„ „ „	25— 50%
2 =	„ „ „	10— 25%
1 =	„ „ „	1— 10%
+ =	„ „ „	u tragovima

Združenost (socijalnost):

5 =	biljna vrsta dolazi u velikim gomilama
4 =	„ „ „ „ „ hrpama
3 =	„ „ „ „ manjim „
2 =	„ „ „ „ busenima
1 =	„ „ „ pojedinačno.

U našim ispitivanjima svojstvene su vrste **vrijes** (Calluna vulgaris), **žutilovka** (Genista pilosa), **paprat** (Pteridium aquilinum), **bijeli lišaj** (Baeomyces roseus). Od biljnih vrsta zajednica višeg reda, t. j. biljne vrste zajednica razreda **tvrdače** i **vrijesa** (Nardo-Callunetea) naše vrištine izgrađuje **obična rosulja** — (Agrostis vulgaris), **metlača** (Aira capillaris), **bubica** (Antennaria hirsutus), **očanica** (Eupharasia Rostkoviana), **vlasulja nacrvena** (Festuca rubra), **runjika** (Hieracacium pilosella), **žutilovka** (Genista sagittalis), **uspravna petoprsta** (Potentilla erecta), **čestoslavica** (Veronica officinalis), **ljubica** (Viola camina).

Navedene biljne vrste izgrađuju sklop (tratinu) **vrištine.** Unutar **vrištine** na plićim tlima, na žarištima erozije (nagibi) (Tabela), dolaze termofilne vrste. Vrlo je mali broj biljnih vrsta (grupe biljnih vrsta nizinskih travnjaka), koje imaju veću krmnu vrijednost. Vriština kao prirodni travnjak je slabe, bolje reći jedan od travnjaka s najnižom krmnom vrijednosti.

Fitocenološki snimci vriština
/ CALLUNETO-GENISTETUM CROATICUM /

	Biljne vrste	LOKALITET: Žitnik				Ribnik	Metlak	Radoč	Brezik	Žimik	Žir
I. SVOJSTVENE VRSTE VRIŠTINA	BAEOMYCES ROSEUS	1.1	+1	+	+	+	+.1	1.1	1.1	2.2	+
	CALLUNA VULGARIS	3.4	4.4	3.4	4.4	3.3	1.1	2.3	4.5	4.4	2.4
	GENISTE PILOSA	2.2	2.2	–	–	–	–	–	3.3	2.3	–
	PTERIDIUM AQUILINUM	2.2	1.2	+1	1.2	2.3	3.3	2.3	2.3	2.2	+
II. SVOJSTVENE VRSTE BILJNIH ZAJEDNICA RAZREDA TRAVE TVRDAČE I VRIJESA	AGROSTIS VULGARIS	1.2	1.2	1.1	1.1	3.3	2.2	2.2	2.3	2.3	+1
	AIRA CAPILLARIS	–	–	–	–	–	–	1.1	2.2	–	–
	ANTENNARIA DIORCA	+	–	+	–	1.1	+	–	–	+	–
	CAREX PALLESCENS	+1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	CAREX PILULIFERA	+	1.1	1.1	–	–	–	–	–	–	–
	CYTISUS HIRSUTUS	–	–	–	–	2.2	–	–	–	–	–
	EUPHRASIA ROSTKOVIANA	–	–	–	–	+	–	–	1.1	1.1	–
	FESTUSA RUBRA	+	–	–	1.2	+	–	–	+	2.3	1.1
	GENISTA SAGITTALIS	–	–	–	–	–	–	–	1.1	1.1	+
	HIERACIUM PILOSELLA	+	+3	1.1	+	1.1	–	2.3	–	–	1.1
	POTENTILLA ERECTA	+1	+1	+	+	2.2	1.2	–	1.1	2.2	–
	SIEGLINGLIA DECUMBENS	+	–	+	–	–	+	+	+	+	1.1
	VERONICA OFFICINALIS	–	+	–	+	–	–	–	–	–	–
	VIOLA CANINA	+1	+	–	–	–	1.1	?	+	–	–
III. DIFERENCIJALNE TERMOFILNO-KSEROFILNE BILJNE VRSTE	ARENARIA LEPTOCLADOS	–	–	+	–	–	+	–	–	+	–
	ASPERULA CYNANCHICA	+	+	+	+	+	+	+	+	+	–
	BRUNELLA ALBA	+	+	+	+	+	+	+	2.3	1.1	–
	CARLINA VULGARIS	+	+	1.1	1.2	2.2	+	1.1	1.1	+	–
	CENTAUREA ANGUSTIFOLIA	–	+1	–	+	1.1	+	+	+	1.1	+
	CENTARIUM UMBELLATUM	+	+	+	+1	+	+1	+1	+	+	+
	CIRSIUM ACAULE	–	+1	+	–	–	–	–	–	–	–
	DORYENIUM HERBACEUM	+	+	+	–	1.1	+	+	+	1.2	–
	ERYNGIUM AMETHYSTINUM	–	–	–	–	–	+	1.1	–	+	–
	FESTUCA OVINA	+	+	+	+	+	+	+	+	+	–
	GALIUM VERUM	–	–	+	–	–	–	–	–	–	–
	HELIANTHEMUM OVATUM	–	–	+	–	–	–	–	–	–	–
	HELLEBORUS ATRORUBENS	–	–	–	–	–	+	–	–	–	–
	HYPERICUM PERFORATUM	+	+	+1	+	+	+	+	+	+	+
	JASIONE MONTANA	–	–	–	–	–	–	–	–	+	–
	LINUM CATHARTICUM	+	+1	1.1	+1	+	+1	+	+	+	+
	MEDICAGO LUPULINA	–	–	–	–	–	–	–	1.1	–	–
	MUSCARI COMOSUM	–	–	–	–	+	–	–	–	–	–
	ONONIS SPINOSA	+	–	+	–	+	+	+	–	+	–
	PEUCEDANUM OREOSELINUM	–	–	–	–	+	–	–	–	–	–
	PICRIS HIERACIOIDES	–	–	–	–	+	–	–	–	–	–
	SEDUM BOLONIENSE	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	STACHYS RECTA	–	–	–	–	+	–	–	–	–	–
	TEUCRIUM CHAMAEDRYS	–	+	–	+	–	–	+	+	+	–
	THYMUS SERPYLLUM	+1	+1	3.3	+1	2.3	+1	1.1	+1	3.4	1.2
IV. DIFERENCIJALNE VRSTE NIZINSKIH TRAVNJAKA	ACHILLEA MILLEFOLIUM	–	–	+	+	+	–	–	1.1	–	2.2
	ALECTOROLOPHUS HIRSUTUS	–	–	–	–	–	+	–	–	–	–
	ANTHOSANTHUM ODORATUM	–	–	–	–	–	1.1	–	1.2	2.2	–
	BRUNELLA VULGARIS	–	–	+	–	1.1	–	–	1.1	–	–
	CREPIS BIENNIS	–	–	–	–	–	–	–	1.1	–	–
	DAUCUS CAROTA	–	–	–	–	–	1.2	–	–	–	–
	GALIUM VERUM	–	–	+	–	–	–	–	–	–	–
	HOLCUS LANATUS	–	–	–	1.1	–	+	–	–	–	–
	LEONTON AUTUMNALIS	–	–	–	–	–	–	1.1	+	–	–
	LOTUS CORNICULATUS	–	–	–	–	1.1	–	1.1	–	+	1.1
	PLANTAGO LANCEOLATA	+	+	+	+	1.1	+	–	1.2	–	–
	STELLARIA GRAMINEA	+	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	TRIFOLIUM PRATENSE	–	–	–	–	1.1	–	–	–	–	+
	TRIFOLIUM REPENS	–	–	–	–	–	–	+	2.2	–	–
V. KOROVSKE VRSTE	ANAGALLIS ARVENSIS	–	–	–	–	2.2	–	–	–	–	–
	CICHORIUM INTYBUS	–	–	–	–	–	–	–	–	+	–
	MENTA PULEGIUM	–	–	–	+	–	–	–	–	–	–
	TRIFOLIUM ARVENSE	–	–	+	–	–	–	–	+	–	–
VI. RELIKTI ŠUMA	CONVALLARIA MAIALIS	–	–	–	–	–	–	–	–	–	+
	PIRUS COMMUNIS	–	–	–	–	–	–	–	–	+	–